

Sairausvakuutus - pienituloiset hyötyvät eniten

Julkisuudessa on väitetty, että heikompiosaisilla ei ole taloudellista mahdollisuutta käydä yksityisessä terveydenhuollossa, ja että sairausvakuutus suosisi suurituloisia. Korvaustaksojen jälkeensäneisyydestä johtuen on aivan totta, että asiakkaiden omavastuut lääkäri- tai fysioterapi-

assa käynnistä omavastuut ovat kasvaneet. Tästä huolimatta sairausvakuutus on tärkeä: sairausvakuutus korvasi 3,8 miljoonaa yksityislääkärikäyntiä ja yli 2 miljoonaa fysioterapian tutkimus- ja hoitotoimenpidettä vuonna 2009.

Aino Sainio, FYSI ry
aino.sainio@fysi.fi, www.fysi.fi

Sairausvakuutuksen korvaamat lääkäri- ja käynnit iän ja sukupuolen mukaan 2009

Molemmat sukupuolet		
	1000 kpl	100 asukasta kohti
Kaikki	3 757,7	70
0 - 4	327,1	110
5-14	261,4	44
15-24	311,8	47
25-34	409,1	60
35-44	442,3	66
45-54	534,5	71
55-64	629,8	80
65-74	439,3	91
75-	402,5	94
Miehet		
	1000 kpl	100 asukasta kohti
Kaikki	1 394,0	53
0 - 4	179,6	118
5-14	138,7	46
15-24	126,4	38
25-34	130,4	37
35-44	142,8	42
45-54	176,1	46
55-64	216,2	56
65-74	155,5	69
75-	128,3	85
Naiset		
	1000 kpl	100 asukasta kohti
Kaikki	2 363,7	87
0 - 4	147,5	101
5-14	122,7	43
15-24	185,5	58
25-34	278,7	84
35-44	299,5	91
45-54	358,3	95
55-64	413,6	104
65-74	283,8	109
75-	274,2	100

Sairausvakuutuskorvaukset erityisen tärkeitä naisille

Kaikista sairausvakuutuskorvauksen saajista kaksi kolmasosaa on naisia. Korvauksia saadaan kaikissa ikäluokissa vKun katsotaan yksityislääkäri- ja käyntien määrää ja tarkastellaan sitä väestön ja verohallituksen tilastojen valossa, voidaan todeta, että yksityistä terveydenhoitoa käyttävät kaiken ikäiset ihmiset kaikista tuloluokista.

Kelan tilastollisen vuosikirjan 2009 mukaan sairausvakuutus korvasi 3,8 miljoonaa yksityislääkäri- ja käyntiä. Fysioterapian toimenpiteitä korvattiin yli 2 miljoonaa kappaletta. Oheisista taulukoista näkyvät Kelan sairausvakuutuskorvaukset iän mukaan jaoteltuina, sairausvakuutusmaksujen kertymä, erikoislääkäri- ja käynnit ja verohallituksen taulukosta väestö ja verot tuloluokittain vuonna 2009.

Korvausta maksettiin vauvasta yli sata-vuotiaisiin. Esim. yli 75-vuotiaille korvattiin sairausvakuutuksesta yli 408 500 lääkäri- ja käyntiä.

Naisia korvauksensaajista oli tässä ikäluokassa 274 200. Kun heidän lukumääränsä jaetaan 100 asukasta kohti, keskimäärin jokainen yli 75 -vuotias nainen oli käynyt yksityislääkäri- ja käyntiä. Naisten suuri määrä sairausvakuutusmaksujen saajissa näkyy teini-ikästä lähtien jokaisessa ikäryhmässä. Tämä selittyy osittain gynekologeilla käynneillä.

14 vuoden ikään saakka pojat johtavat tilastoa: Alle 15-vuotiaille korvattiin noin 588 500 yksityislääkäri- ja käyntiä, joista poikien osuus oli 318 300.

- Fysioterapian tutkimus- ja hoitotoimenpiteitä korvattiin 2.066.628 kpl, yhteensä 17,3 milj. eurolla.

Sairausvakuutuskorvaus: merkittävä työkyvyn ylläpitämisessä

Sairausvakuutuksen jälkeensäneisyys syö pahiten heikompituloisten rahapussia, koska Kela-korvaus kattaa vain kolmasosan asiakkaan kustannuksista ja kaksi kolmasosaa asiakas maksaa omasta, jo kertaalleen verotetusta lompakostaan. Korvaustaksoja ei ole korotettu yli 20 vuoteen.

Sairaanhoitovakuutuksen fysioterapiakorvaukset ovat työkyvyn ylläpitämisen voimakkaita erityisen tärkeitä, koska fysioterapiaa sisältyy työterveyshuoltoon ainoastaan suurimmissa yrityksissä ja julkisen sektorin työpaikoissa kuten ministeriöissä, keskusvirastoissa jne.

Yleisin fysioterapiaan hakeutumisen syy on niska- tai selkäkipu. Pienyritysten lähes miljoona työntekijää ja yrittäjää joutuu maksamaan omasta pussistaan työkyvyn ylläpitämisen kannalta välttämättömän fysioterapian. Tällöin sairausvakuutus on heille ainoa korvausmuoto.

Väestö ja verot luokittain 2009

Lähde: VH Verotilastot, Veronmaksajien Keskusliitto ry

Tuloluokka, euroa	Tulonsaajien lkm	Veronalaiset tulot yhteensä milj. euroa	Verot yhteensä ¹⁾ milj. euroa	Verojen osuus tuloluokittain %	Tulonsaajien %-osuus tuloluokittain
1-9.999 €	1.123.317	5.213	368	1,5 %	22,6 %
10.000-13.099 €	1.420.921	16.282	2.332	9,6 %	28,6 %
13.100-21.699 €	694.350	15.394	2.463	10,2 %	14,0 %
21.700-35.299 €	1 062 667	34.213	6.930	28,6 %	21,4 %
35.300- €	664.164	41.282	12.098	50,0 %	13,4 %
Yhteensä	4.965.419	112 384	24.191	100 %	100 %

1) Ei sisällä veronluonteisia palkansaajan työeläke- ja työttömyysvakuutusmaksuja, joita maksettiin yhteensä 4,1 mrd.euroa vuonna 2009 (lähde: Tilastokeskus).

Verotilasto: 13 % tulonsaajista maksaa 50 % veroista

- Kahdessa alimmassa tuloluokassa alle 13.100 euroa/vuosi ansaitsevat (tulot alle 1.050 euroa/kk) on yli puolet 51 % tulonsaajista, mutta he maksavat vain noin 11 % veroista.
- Kahdessa keskimmaisessa tuloluokassa 13.100 - 35.299 euroa/vuosi (1.000-2.800 euroa/kk) ansaitsevia on 35 % ja he maksavat 38 % veroista.
- Suurimmassa yli 35.300 euroa/vuosi (yli 2.800 €/kk) ansaitsevia on vain 13,4 % tulonsaajista, mutta he maksavat 50 % veroista.

Sairausvakuutus mahdollistaa valinnanvapauden pienituloisillekin

Verotaulukkojen ja Kelan taulukkojen vertaamisesta seuraa yksinkertainen johtopäätös: Sairaanhoitovakuutus on koko kansan solidaarinen vakuutus, joka korvaa yksityisen terveydenhuollon käynneistä kaikille suomalaisille tasapuolisesti saman summan tuloista riippumatta. Suurituloiset maksavat sairausvakuutusmaksuja veronmaksun yhteydessä eniten, mutta silti sekä suuri- että pienituloiset saavat yksityislääkäri- ja käynnit saman Kela-korvauksen, alle 20 euroa / käynti. Peruseriaate on erilainen kuin yksityisvakuutuksissa, joissa korvaus riippuu maksetun vakuutusmaksun suuruudesta.

Korvatut lääkärikäynnit ja perityt palkkiot erikoisaloittain 2009

Erikoisala	Käyntejä, 1 000 kpl	Palkkio käyntiä kohti, €	Korvaus käyntiä kohti, €
Silmätaudit	523,9	82,4	21,3
Naistentaudit ja synnytykset	490,5	71,6	18,4
Kirurgia ¹⁾	369,7	132,8	28,1
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	262,7	83,8	19,5
Lastentaudit	245,2	68,4	17,6
Psykiatria ²⁾	242,5	79,2	28,9
Yleislääketiede	242,5	52,9	16,9
Ihotaudit ja allergologia	151,7	74,0	17,4
Sisätaudit ³⁾	150,5	77,8	20,8
Muut erikoisalat	261,3	117,1	28,6
Kaikki erikoislääkärikäynnit	2 940,6	85,6	21,9

¹⁾ Sisältää yleiskirurgian, gastroenterologisen kirurgian, ortopedian ja traumatologian, urologian, sydän- ja rintakirurgian, verisuonikirurgian, lastenkirurgian, plastiikkakirurgian ja käsikirurgian.

²⁾ Sisältää psykiatrian lisäksi lasten-, nuorten- ja oikeuspsykiatrian.

³⁾ Sisältää sisätaudit, endokrinologian, gastroenterologian, infektiosairaudet, kardiologian ja nefrologian.

Huom. Käynniksi ei ole luettu lääkemääräyksen uusintaa potilaan käymättä lääkärin vastaanotolla.

Lähde: SVT, Kela: Sairaanhoitokorvaukset www.kela.fi/tilastot.

Silmälääkäri- ja gynekologikäyntejä korvattiin eniten

Kaikkiaan n. 3,8 miljoonasta lääkäri- ja käynnistä yli 2,9 miljoonaa oli erikoislääkäri- ja käyntejä. Silmätautien erikoislääkärikäynnit johtavat tätä tilastoa: sairausvakuutus korvasi 523 900 käyntiä. Gynekologilla käyntejä korvattiin lähes yhtä paljon, 490 000 kpl. Seuraavaksi tulivat kirurgia, korva-, nenä- ja kurkku- ja lastentaudit.

Pienituloiset maksavat pientä sava-maksua

Jos väitettä ”Sairausvakuutus suosii suurituloisia” tarkastellaan verohallinnon tilaston ”Luonnollisten henkilöiden maksamat sairausvakuutusmaksut” pohjalta, väite suurituloisten suosimisesta osoittautuu asiantunteottomaksi. Henkilöiden verotuksen yhteydessä maksamat sairausvakuutus (sava) -maksut ovat pienituloisilla erittäin pienet (keskimäärin 46 euroa vuodessa alimmassa tuloluokassa) ja suurituloisilla valtavat (keskimäärin 824 euroa vuodessa ylimmissä tuloluokassa).

Jokainen voi omasta veroilmoituksestaan tarkistaa, kuinka paljon on maksanut sairausvakuutusmaksua.

Luonnollisten henkilöiden maksamat Sairausvakuutusmaksut (=sava -maksut) 2009

Lähde: Verohallinto

Vuositulo, euroa	KELA:n Sava -maksut milj. euroa	Maksajien määrä henkilöä	Sava -maksut tuloluokittain %	Maksajien määrä kaikista maksajista %	Keskimääräinen Sava -maksu / maksaja, euroa/vuosi
1 - 4999 €	5,6	120 312	0,5	3,1	46 €
5000-9999 €	22,7	359 078	2,1	9,2	63 €
10000-14999 €	59,3	628 634	5,5	16,2	94 €
15000-19999 €	85,5	495 183	8,0	12,7	173 €
20000-24999 €	110,9	476 356	10,3	12,2	233 €
25000-34999 €	263,3	866 071	24,5	22,3	304 €
35000-54999 €	294,0	660 736	27,3	17,0	445 €
55000- €	234,1	284 063	21,8	7,0	824 €
Yhteensä	1 075,2	3 890 433	100,0	100,0	

Luonnollisten henkilöiden maksamat sairausvakuutusmaksut peritään verotuksen yhteydessä samoin kuin työntekijöiden osuuskin. Maksun suuruus on riippuvainen veroprosentista. Alimmassa, alle 5000 euron vuosituloissa olevat kansalaiset maksavat sairausvakuutusmaksua vuodessa keskimäärin vain 46 euroa. Suurimmissa, yli 35 300 euron vuosituloissa (tulot yli 2800 euroa/kk) veroa maksettiin keskimäärin viisi-toista kertaa enemmän.